

GÖKÇEHÖYÜK GÜNEŞ ENERJİSİ SANTRALİ PROJESİ

KÜLTÜREL MİRAS YÖNETİM PLANI

TEMMUZ 2024

ANKARA

GÖKÇEHÖYÜK GÜNEŞ ENERJİSİ SANTRALİ PROJESİ

KÜLTÜREL MİRAS YÖNETİM PLANI

Version	Revision	Date	Prepared By			Quality Management By	Checked By	Approved By
Draft	A.0	July 2024	Uğur Dağ Archaeologist, M.Sc	Serkan Akdemir Archaeologist, B.Sc	Halim Özatay Archaeologist, B.Sc	Esra Okumuşoğlu Geological Engineer, B.Sc.	D. Emre Kaya Environmental Engineer, M.Sc.	Günel Özenirler Environmental Engineer, M.Sc.

REVİZYON KODLARI: A: TASLAK, B: NİHAİ TASLAK, C: NİHAİ

PROJE NUMARASI: 24 / 012

TEMMUZ 2024

MÜŞTERİ:

Gaziosmanpaşa, Sahil Cd. No:3, 06830
Gölbaşı/Ankara
(: +90 (312) 485 55 55
7: +90 (312) 485 50 06

DANIŞMAN:

Tepe Prime İş ve Yaşam Merkezi
Mustafa Kemal Mahallesi Dumlupınar
Bulvarı No: 266 B Blok Kat: 2 Daire: 38
Çankaya - Ankara / Türkiye
(: +90 (312) 287025 07
7: +90 (312) 287 25 09

İÇİNDEKİLER

Sayfa

İÇİNDEKİLER	i
TABLOLAR LİSTESİ	ii
ŞEKİLLER LİSTESİ	ii
KISALTMALAR	iii
1. GİRİŞ	1
1.1 Amaç.....	2
1.2 Etkinin Kaynağı	2
1.2.1 Etkinin Kaynağı	2
2. HEDEF	4
3. YÖNETMELİKLER, STANDARTLAR VE KILAVUZLUK	5
3.1 Ulusal Mevzuatlar.....	5
3.1.1 Somut Kültürel Miras için Ulusal Mevzuat.....	5
3.1.2 Somut Olmayan Kültürel Miras için Ulusal Mevzuat	7
3.2 Uluslararası Standartlar.....	7
3.3 Uluslararası Sözleşme ve Kılavuzlar	7
4. ROLLER VE SORUMLULUKLAR.....	9
4.1 Resmi Sorumlu Kuruluşlar.....	9
4.2 Projenin Sorumlu Kuruluşları.....	10
5. MEVCUT DURUM VE POTANSİYEL HASSASİYETLER	13
5.1 Paleontolojik, Arkeolojik Arka Plan	13
5.2 Potansiyel Hassasiyetler	15
6. KONTROL ÖNLEMLERİ.....	16
6.1 Kültürel Miras Kontrol Önlemleri.....	16
7. EĞİTİM, RAPORLAMA VE İZLEME	18
7.1 Eğitim.....	18
7.2 İzleme ve Raporlama	18
7.2.1 Anahtar Performans Göstergeleri (APG)	19
8. KÜLTÜREL MİRAS BULGULARI	20
8.1 Küçük Önem	20
8.2 Orta Önem	20
8.3 Büyük Önem	20
9. GÖZDEN GEÇİRME ve GÜNCELLEME	21
REFERANS	22
EK 1 - RASTLANTISAL BULUNTU PROSEDÜRÜ (RBP)	23
1. Giriş.....	24
2. Amaç	24
3. Tanımlar	24
4. Referans	24

5. Roller ve Sorumluluklar	24
6. Rastlantısal Buluntu Süreci	26
7. İzleme ve Raporlama	29
8. Rastlantısal Buluntu Raporu Formu	30
9. Rastlantısal Buluntu Kaydı	33
10. İletişim Bilgileri	34

TABLOR LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1-1. Tüm Proje Aşamalarında Kültürel Miras Alıcıları Üzerindeki Etki Kaynakları	3
Tablo 3-1. Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu (Kanun No: 2863,1983).....	5
Tablo 4-1. Sorumlu Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu.....	9
Tablo 4-2. Sorumlu Bölgesel Müze Müdürlüğü	9
Tablo 4-3. Sorumlu İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	10
Tablo 5-1. Proje Çevresindeki Somut Kültürel Miras Alanları	14
Tablo 5-2. İnşaat Faaliyetlerinin Somut Kültürel Miras Unsurlarına Etkisi.....	16
Tablo 6-1. Kültürel Miras Kontrol Önlemleri.....	16
Tablo 7-1. Yönetim Planı için APG'ler ve Ölçümler	19

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa

Şekil 1-1. Gökçehöyük Güneş Enerji Santrali Proje Alanı	1
Şekil 4-1. Yönetim Yapısı.....	12
Şekil 5-2. Proje Lisans Alanını Çevreleyen Kültürel Miras Varlıkları	15

KISALTMALAR

APG	Anahtar Performans Göstergeleri
Ç&S	Çevresel ve Sosyal
CIFA	Arkeologlar için İmtiyazlı Enstitü
ÇSG	Çevre Sağlık Güvenlik
GES	Güneş Enerjisi Santrali
ICOMOS	Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi
İEU	İyi Endüstri Uygulamaları
IFC	Uluslararası Finans Kurumu
İSG	İş Sağlığı ve Güvenliği
KTB	Kültür ve Turizm Bakanlığı
OP	Operasyonel Politikalar
Plan ya da KMYP	Kültürel Miras Yönetim Planı
Proje	Gökçehöyük Güneş Enerji Santrali
Proje Sahibi ya da Yüklenici	Gölbaşı Belediyesi
SOKÜM	Somut Olmayan Kültürel Miras
UNESCO	Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu

1. GİRİŞ

Bu Kültürel Miras Yönetim Planı (KMYP), Gökçehöyük Güneş Enerjisi Santrali (GES) Proje Yönetimi tarafından Yüklenici'nin kültürel miras ile ilgili faaliyetlerini yürütürken yönlendirmek amacıyla tasarlanmıştır. Bu plan (Rastlantısal Buluntu Prosedürü (RBP) dahil olmak üzere) yerel mevzuat, OP (Operasyonel Politikalar) 4.11 doğrultusunda hazırlanmıştır.

Bu Kültürel Miras Yönetim Planı (KMYP), proje sahasının kültürel miras potansiyelini göz önünde bulundurarak, Gökçehöyük Güneş Enerjisi Santrali (GES) Projesi kapsamındaki kültürel mirası korumak ve projenin olası olumsuz etkilerini en aza indirmek için bir dizi eylem önermektedir (  kil 1-1).

  kil 1-1. Gökçehöyük Güneş Enerjisi Santrali Proje Alanı

Proje etki alanı içerisindeki potansiyel kültürel miras alanları/unsurları üzerindeki etkinin azaltılması, bir yönetim planının geliştirilmesi ve uygulanması ile mümkündür. Projenin bulunduğu coğrafi alanın   vresinde insan yerleşimine uygun önemli doğal kaynaklar (su kaynakları ve tarım alanlarına yakınlık gibi) bulunmaktadır. Öte yandan, Proje coğrafi alanında veya yakınlık   vresinde gömülü halde bulunan ve varlığı ileri araştırma teknikleriyle belirlenecek veya inşaat çalışmaları sırasında ortaya   karılacak somut kültürel miras varlıkları (rastlantısal buluntular) olabilir.

Bu nedenle, proje kapsamındaki inşaat faaliyetleri önerilen yönetim planına uygun olarak yürütülmelidir.

Ayrıca, masa başı çalışmaları sonucunda Proje Etki Alanı'nın yakın çevresinde bazı önemli somut kültürel miras varlıkları tespit edilmiştir. Bu somut kültürel miras varlıkları Tablo 5-1 ve Şekil 5-2'de sunulmuştur.

Bu doküman REGIO Kültürel Miras Yönetim Danışmanlığı tarafından, 2U1K Mühendislik ve Danışmanlık A.Ş. adına hazırlanmıştır.

1.1 Amaç

Bu planın amacı, kültürel miras üzerindeki önemli olumsuz etkilerden kaçınmak ve kültürel mirasın daha sonra keşfedilmesi durumunda uygulanacak bir rastlantısal buluntu süreci aracılığıyla tesadüfi buluntuların yönetilmesine ilişkin hükümleri tanımlamaktır.

Bu Yönetim Planının genel amacı şunlardır:

- Kültürel Mirasın korunmasına ilişkin geçerli standartları ana hatlarıyla belirlemek.
- Kültürel Miras üzerindeki gerçek ve potansiyel etki kaynaklarını belirlemek.
- Kültürel miras alanlarına yönelik etkilerin yönetilmesi ve azaltılması için etkili plan ve prosedürlerin oluşturulması.
- Rol ve sorumlulukların tanımlanması.
- İzleme ve raporlama prosedürlerinin tanımlanması.

1.2 Eğitim gereksinimlerinin tanımlanması. Etkinin Kaynağı

Bu Kültürel Miras Yönetim Planı, kültürel miras üzerinde etki yaratma potansiyeli olan tüm proje faaliyetleri için geçerlidir. Bu, özellikle projenin tüm inşaat faaliyetlerini ve Proje için geçerli olan Rastlantısal Buluntu Prosedürü (RBP) gibi kültürel koruma önlemlerini içerir.

1.2.1 Etkinin Kaynağı

Tüm Proje aşamalarında yürütülecek faaliyetler, uygun şekilde yönetilmediği takdirde kültürel miras alıcıları üzerinde doğrudan potansiyel etkilere neden olabilir. Arkeoloji ve kültürel miras alıcıları üzerinde etkiye (doğrudan veya dolaylı) neden olabilecek temel Proje faaliyetleri Tablo 1-1'de özetlenmiştir.

Tablo 1-1. Tüm Proje Aşamalarında Kültürel Miras Alıcıları Üzerindeki Etki Kaynakları

Aşama	Faaliyetin Tanımı	Faaliyetlerden Etkilenebilecek Potansiyel Receptörler
Arazi hazırlık aşaması	➤ Alan seçimi (panel konumları, kamp alanlarının seçimi, depolama ve erişim yolu) ➤ Bitki örtüsünün ve/veya ağaçların kaldırılması ➤ Çit montajı ➤ Trafik hareketleri (araçlar ve personel)	
İnşaat aşaması (Tüm Proje Sahaları için)	➤ Üst toprak sıyırma ➤ Kazı ve Dolgu ➤ İnşaat trafiği ➤ İnşaat sahalarının ve diğer Proje/ilgili tesislerin yerleşimi ➤ Kazık çakma ➤ Peyzaj / toprak dolgu ➤ Hafriyat dahil stık bertarafı ➤ Yapılar, kurulum elemanları (çit, kablolar vb.) ➤ İşgücünün varlığı ➤ Sızıntılar ve dökülmeler	➤ Mimari Miras ➤ Arkeolojik Alanlar ➤ Arkeolojik/ Tarihi Varlıklar ➤ Potansiyel Rastlantısal Bulgular ➤ Somut Olmayan Kültürel Miras Unsurları
Operasyon aşaması	➤ Yoğun trafiğin neden olduğu titreşimler ➤ Kültürel Miras Üzerindeki Görsel Etkiler ➤ Erişim zorlukları	

2. HEDEF

Bu Yönetim Planının genel hedefleri şunlardır:

- Kültürel Mirasın korunmasına ilişkin uygulanabilir standartları ana hatlarını tanımlamak.
- Kültürel Miras Varlıkları üzerindeki mevcut ve potansiyel etki kaynaklarını belirlemek.
- Kültürel miras alanları/varlıkları üzerindeki etkilerin yönetilmesi ve azaltılması için etkili bir plan ve prosedür oluşturmak.
- Rol ve sorumlulukları tanımlamak.
- İzleme ve raporlama prosedürlerini tanımlamak.
- Eğitim gereksinimlerini tanımlamak.
- İnşaat çalışmalarının arkeolojik ve kültürel miras varlıkları üzerindeki etkilerini, sahada yeterli prosedürleri ve kontrol mekanizmalarını uygulayarak mevzuat gereklilikleri doğrultusunda yönetmek, en aza indirmek ve azaltmak.
- İnşaat çalışmaları boyunca YÜKLENİCİ'nin performansını sürekli olarak izlemek.
- Sürekli iyileştirme sürecinin bir parçası olarak arkeoloji ve kültürel miras yönetiminin kontrollerini iyileştirmek.

3. YÖNETMELİKLER, STANDARTLAR VE KILAVUZLAR

Bu bölümde, kültürel mirasın yönetimine ilişkin yönetmelikler, standartlar ve kılavuzlar özetlenmektedir.

3.1 Ulusal Mevzuat

3.1.1 Somut Kültürel Miras için Ulusal Mevzuat

Türkiye'de taşınır ve taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları, 23 Temmuz 1983 tarih ve 18113 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2863 sayılı "Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu" ile koruma altına alınmıştır. Söz konusu kanun ile koruma altına alınan kültür ve tabiat varlıkları aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

- Korunması gerekli tabiat varlıkları ve 19. yüzyıl sonundan önce inşa edilmiş taşınmaz varlıklar.
- 19. yüzyıl sonundan sonra inşa edilmiş ve Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından "korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı" olarak tanımlanan taşınmaz kültür varlıkları.
- Sit alanları içinde yer alan taşınmaz kültür varlıkları; dönemine ve tescil durumuna bakılmaksızın Kurtuluş Savaşı veya Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu sırasında önemli tarihi olaylara tanıklık etmiş yapılar, binalar veya mekanlar; yapım dönemine ve tescil durumuna bakılmaksızın Mustafa Kemal ATATÜRK tarafından kullanılmış olan tüm konutlar ve binalar.

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun (Kanun no: 2863) proje etki değerlendirme çalışmaları ile ilgili maddeleri Tablo 3-1'de verilmiştir.

Tablo 3-1. Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu (Kanun No: 2863,1983)

Madde	Açıklama
Madde 4 – Haber verme zorunluğu	Taşınır ve taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarını bulanlar, sahip oldukları veya kullandıkları arazi üzerinde kültür ve tabiat varlığı bulunduğunu bilen veya yeni öğrenen malik, zilyet veya işgalciler, durumu en geç üç gün içinde en yakın müze müdürlüğüne veya köy muhtarlığına ve diğer yerlerde mülki idare amirlerine bildirmekle yükümlüdürler. Söz konusu varlıklar askeri garnizon ve yasak bölgelerde ise ilgili komutanlık kademelerine usulüne uygun olarak bildirilir. Bu bildirim alan köy muhtarı, mülki idare amiri veya bu maldan doğrudan haberdar olan ilgili makamlar, bu malın korunması ve güvenliğinin sağlanması için gerekli tedbirleri alır. Köy muhtarı durumu ve alınan tedbirleri aynı gün en yakın mülki idare amirine bildirir. Mülki amir ve diğer yetkililer durumu on gün içinde yazılı olarak KTB'ye ve en yakın müze müdürlüğüne bildirir. Bu bildirim üzerine Bakanlık ve Müze Müdürü bu Kanun hükümlerine göre en kısa sürede gerekli işlemleri başlatır.
Madde 5 –	Devlete, kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmaz mallar ile özel hukuk hükümlerine tâbi gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyetinde bulunan bir taşınmaz malın üzerinde bulunduğu veya bulunacağı bilinen korunması gerekli taşınır ve taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları devlet malı niteliğindedir.

Madde	Açıklama
Devlet Mali Niteliği	Özel nitelikleri nedeniyle ayrı bir statüye tabi tutulan tescilli ve ekli vakıf mülkleri bu hükmün dışındadır.
Madde 25 – Müzeler Alınma	KTB, 4'üncü madde uyarınca KTB'ye bildirilen taşınır kültür ve tabiat varlıkları ile 23'üncü maddede belirtilen korunması gerekli taşınır kültür ve tabiat varlıklarını bilimsel esaslara göre tasnif ve tescil eder. Devlet müzelerinde korunması gereken eski eserler usulüne uygun olarak müzelere devredilir. Korunması gerekli taşınır kültür ve tabiat varlıklarının tasnif, tescil ve müzelere nakline ilişkin ölçütler ile usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir. Türk askerî tarihine ait her türlü silah ve malzemenin tarihî özellikleri, bulundukları veya bulundukları bildirilen yerlerde Genelkurmay Başkanlığınca araştırılır, incelenir ve değerlendirilir. Tasnif ve tescil dışı bırakılan ve müzelere konulmasına lüzum görülmeyen eski eserler sahiplerine bir belge ile iade edilir. Belge ile iade edilen kültür varlıklarının iadesi sahibinin takdirine bağlıdır. Sahipleri tarafından bir yıl içinde geri alınmayan eski eserler müzede saklanabilir veya Devletçe usulüne göre satılabilir.

Kültür ve tabiat varlıklarının yönetimini düzenleyen 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun yanı sıra bazı yönetmelikler ve ilke kararları da bulunmaktadır. “Arkeolojik Sitler, Koruma ve Kullanma Koşulları” hakkında 5 Kasım 1999 tarihinde alınan 658 sayılı ilke kararına göre, arkeolojik alanlar üç ana kategoride sınıflandırılmıştır:

1. Derece Arkeolojik Sit Alanları: Korumaya yönelik bilimsel kazılar hariç olmak üzere, en üst düzeyde koruma gerektiren alanlardır. Bu alanlarda ne yapılaşmaya ne de gelişmeye izin verilir. Bu sit alanlarının sınırları içerisinde her türlü inşaat, kazı ve tadilat faaliyetleri yasaktır. Ancak, altyapı inşaatı gerekliliği gibi istisnai durumlarda, Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu, ilgili müze müdürlüğü ve bilimsel kazı ekibi başkanının onayını alarak bu tür faaliyetlere izin verebilir.

2. Derece Arkeolojik Sit Alanları: Orta düzeyde koruma gerektiren sitlerdir. Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından belirlenen koruma ve kullanım koşullarına göre korunmalıdırlar. Ek inşaat yapılması yasaktır. 1. Derece Sit Alanlarına benzer şekilde, altyapı inşaatı gerekliliği gibi istisnai durumlarda, Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu, ilgili müze müdürlüğü ve bilimsel kazı ekibi başkanının onayına dayanarak bu tür faaliyetlere izin verebilir.

3. Derece Arkeolojik Sit Alanları: Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu kararları doğrultusunda inşaat izni verilir. İnşaat izni için başvurmadan önce, test kazıları ilgili müze müdürlüğü gözetiminde yapılmalı ve bu kazıların sonuçları müze ve varsa bilimsel kazı ekibinin başkanı tarafından gözden geçirilmelidir. İncelemeler Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'na sunulmalıdır. Kurul, herhangi bir karar almadan önce test kazısı kapsamının genişletilmesini isteyebilir.

Ayrıca, “Kültür ve Tabiat Varlıklarıyla İlgili Yapılacak Yüzey Araştırması, Sondaj Ve Kazı Çalışmalarının Yürütülmesi Hakkında Yönerge” (13.03.2013 tarih ve 94949537-160.99-51264

sayılı Bakanlık onayı) kurtarma kazıları, arkeolojik test kazıları ve diğer çalışmalar için prosedürleri tanımlamaktadır.

3.1.2 Somut Olmayan Kültürel Miras için Ulusal Mevzuat

UNESCO, 29 Eylül-17 Ekim 2003 tarihleri arasında Paris'te düzenlenen 32. Genel Konferansı'nda "Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi"ni yürürlüğe koymuştur. Sözleşme, Türkiye Cumhuriyeti tarafından 19 Ocak 2006 tarih ve 5448 sayılı "Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun" ile resmen kabul edilmiştir. İlgili kanunla yasal olarak koruma altına alınan somut olmayan kültürel miras aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır:

- Sözlü kültür ortamlarında halk tarafından yaratılan ve halkbilimi çalışmaları içinde yer alan sözlü anlatılar ve sözlü gelenekler, gösteri sanatları, toplumsal uygulamalar, ritüeller ve festivaller, folklor, evren ve doğa ile ilgili uygulamalar, el sanatları gelenekleri gibi kültürel ürünler ve üretim süreçleri.

3.2 Uluslararası Standartlar

Dünya Bankası ve IFC'nin kültürel mirasa ilişkin politikaları aşağıdaki belgelerde belirtilmiştir:

- Dünya Bankası (DB), OP 4.11 - Fiziksel Kültürel Kaynaklar, Temmuz 2006
- IFC, Performans Standardı 8, Kültürel Miras, 1 Ocak 2012

Bu belgelerin amaçları şunlardır:

- Dünya Bankası ve IFC tarafından finanse edilen projeler bağlamında kültürel mirasın korunmasını desteklemek.
- Kültürel miras proje faaliyetlerinin olumsuz etkilerinden korumak.
- Kültürel mirasın kullanımından elde edilen faydaların adil paylaşımını teşvik etmek.
- Mümkün olan yerlerde kültürel mirasın farkındalığını ve takdir edilmesini teşvik etmek.

Bu politikalar daha sonra uluslararası finans kuruluşları tarafından benimsenmiş ve uluslararası kredi kuruluşları tarafından yaygın olarak kabul edilen ilkeler haline gelmiştir.

3.3 Uluslararası Sözleşme ve Kılavuzlar

Türkiye, Proje için geçerli olan kültürel mirasa ilişkin aşağıdaki temel uluslararası sözleşmeleri onaylamıştır:

- Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO), Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesi, Paris, 20 Ekim 2005 (Türkiye, 02 Kasım 2017 tarihinde taraf olmuştur).
- UNESCO, Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi, Paris, 17 Ekim 2003 (Türkiye, 27 Mart 2006 tarihinde taraf olmuştur).
- UNESCO, Dünya Kültür ve Doğal Varlıkların Korunması Sözleşmesi, Paris, 16 Kasım 1972 (Türkiye, 16 Mart 1983 tarihinde taraf olmuştur).
- UNESCO, Kültür Varlıklarının Kanunsuz İthal, İhraç ve Mülkiyet Transferinin Önlenmesi ve Yasaklanması için Alınacak Tedbirlerle İlgili Sözleşme, Paris, 14 Kasım 1970 (Türkiye, 21 Nisan 1981 tarihinde taraf olmuştur).
- Dünya Mirası Kültür Varlıkları için Miras Etki Değerlendirmesi Kılavuzu, ICOMOS 2011.
- Dünya Mirası Bağlamında Etki Değerlendirmeleri için Kılavuz ve Araç Seti, ICOMOS 2022.

4. ROLLER VE SORUMLULUKLAR

4.1 Resmi Sorumlu Kuruluşlar

Proje için kültürel mirasın yönetimine ilişkin temel tanımlar aşağıdaki maddelerde verilmiştir:

- Kültür ve Turizm Bakanlığı ve bağlı kuruluşları olan Müze Müdürlüğü ve Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu, arkeolojik ve kültürel mirasla ilgili tüm konularda sorumlu makamlardır.
- Somut kültürel miras için, Anadolu Medeniyetleri Müzesi, bilgilendirildikten sonra 24 saat içinde alanlara uzman göndermek ve Rastlantısal Bulguyu resmi olarak tanımlamaktan sorumludur (EK 1- RASTLANTISAL BULUNTU PROSEDÜRÜ (RBP)'de açıklanmıştır). Rastlantısal buluntu alanındaki kazıların yönetiminden Müze Müdürlüğü sorumludur. Müze Müdürlüğü, ilgili Ankara Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun talimat ve kararlarına uyacaktır (Tablo 4-1 ve Tablo 4-2).
- Somut kültürel miras için, Ankara Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu, rastlantısal buluntu sonrasında alana yapılacak her türlü müdahale konusunda tek karar merciidir.
- Somut olmayan kültürel miras için ise Ankara İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü tek karar merciidir (Tablo 4 3).

Tablo 4-1. Sorumlu Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu

Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu	İletişim Bilgileri		
	Adres	Telefon	E-Mail
Ankara Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu	Konya Sokak No:46 Ulus / ANKARA	(0312) 310 42 96	ankarakurul@ktb.gov.tr

Tablo 4-2. Sorumlu Bölgesel Müze Müdürlüğü

Müze Müdürlüğü	İletişim Bilgileri		
	Adres	Telefon	E-Mail
Anadolu Medeniyetleri Müzesi	Gözcü Sok. No: 2 Hisar Altındağ /ANKARA	(0312) 324 31 60 (0312) 324 31 61	anadolumedmuzesi@ktb.gov.tr anmedmuz@gmail.com

Tablo 4-3. Sorumlu İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	İletişim Bilgileri		
	Adres	Telefon	E-Mail
Ankara İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Anafartalar Caddesi No:65/67 06250 Ulus/ANKARA	(0312) 415 48 00	iktm06@ktb.gov.tr

4.2 Projenin Sorumlu Kuruluşları

Yüklenici, projeye özel çevresel ve sosyal etki değerlendirmesine dayalı yönetim planlarının hazırlanmasından ve uygulanmasından sorumlu olacaktır. Bu planlar uygulanabilir olmalı, sahada kullanım için ayrıntılı prosedürler sağlanmalıdır. Yüklenici, projeye özgü planlarda belirtilen taahhütlerin uygulanmasını sağlayacak ve ayrıca ilgili tüm proje standartlarına, yasal gerekliliklere, izin ve lisans koşullarına uyacak ve geçerli tüm izin ve lisansları güvence altına alacaktır.

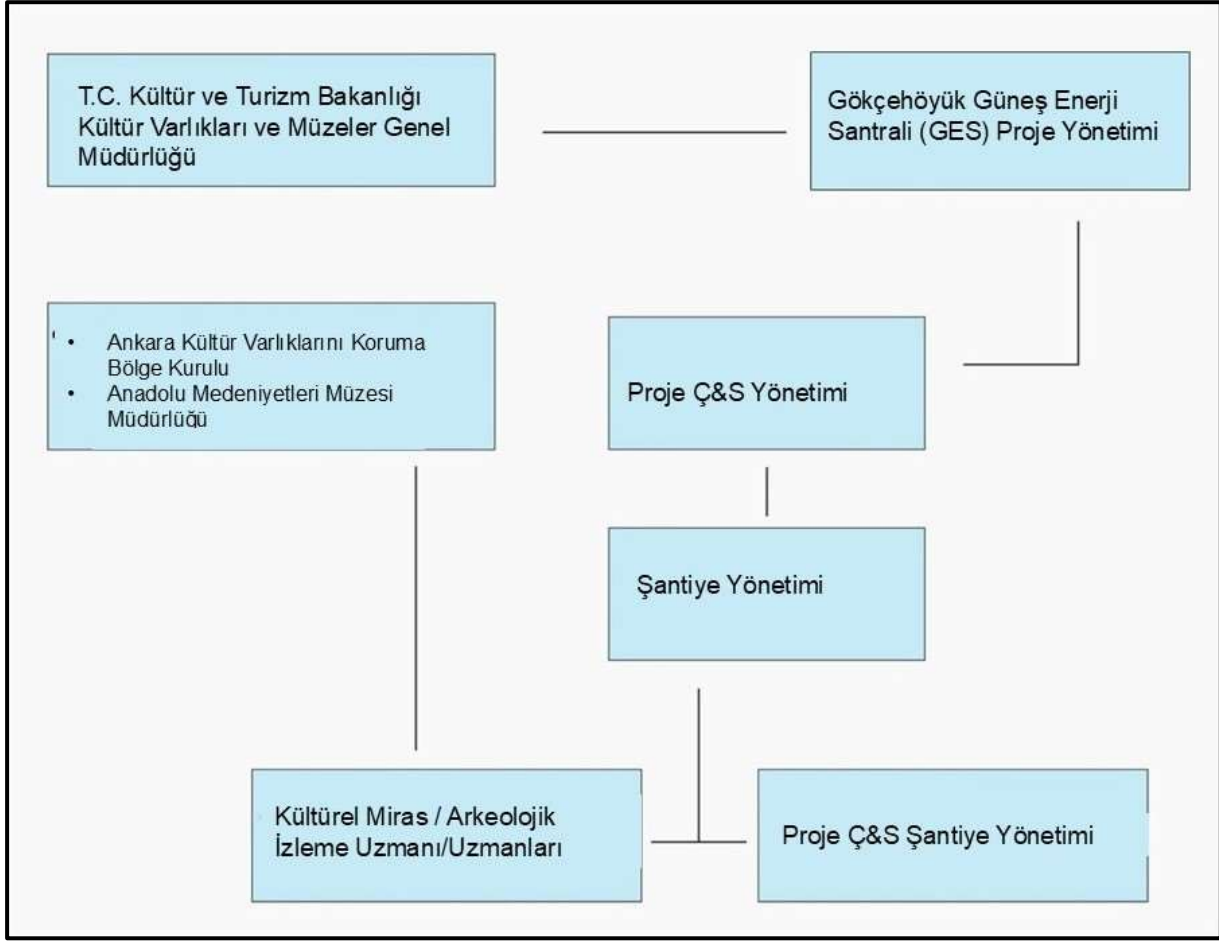
Yüklenicinin sorumlulukları aşağıda verilmiştir:

- Yüklenici, projeye özgü olması gereken çevresel ve sosyal etki değerlendirmesine dayalı yönetim planlarının hazırlanmasından ve uygulanmasından sorumlu olacaktır. Bu planlar uygulanabilir olmalı, sahada kullanım için ayrıntılı prosedürler sağlanmalıdır. Yüklenici, projeye özgü planlarda belirtilen taahhütlerin uygulanmasını sağlayacak ve ayrıca ilgili tüm proje standartlarına, yasal gerekliliklere, izin ve lisans koşullarına uyacak ve geçerli tüm izin ve lisansları güvence altına alacaktır.
- Yüklenici, proje faaliyetleri sırasında etki alanındaki topluluklarla periyodik olarak istişarede bulunmaktan ve yerel toplulukların kültürel mirası ile ilgili olarak ortaya çıkabilecek olumsuz durumları çözüme kavuşturmaktan sorumludur.
- Yüklenici, Proje kapsamında kültürel mirasla ilgili şikâyetlerin iletebileceği ve çözüm üretilmesi için periyodik olarak izlenecek bir şikâyet giderme mekanizması oluşturmaktan sorumludur.
- Kültürel mirasla ilgili bir kurtarma ve/veya test kazısı (restorasyon/muhafaza dahil) gerekmesi durumunda, yüklenici gerekli personeli, teknik yardımı, diğer gerekli hizmetleri ve ekipmanı sağlamakla yükümlüdür.

- Proje İnşaat Aşamasının tüm zemin bozucu faaliyetleri sırasında (eski haline getirme aşamaları dahil) günlük arkeolojik izleme faaliyetleri, Proje alt yüklenicisi tarafından görevlendirilecek bir arkeolog tarafından gerçekleştirilecektir. Arkeolojik izleme (kısaca izleme) tüm proje alanlarını kapsayacaktır. Yüklenici, bir arkeolojik izleme uzmanının (kabul edilebilir deneyim ve yetkinlikteki) zamanında atanmasından sorumlu olacaktır. Yüklenici ayrıca tüm proje inşaat alanları için günlük arkeolojik izleme faaliyetlerinin kontrolünden de sorumlu olacaktır. İzleme arkeoloğunun atanması, projenin inşaat faaliyetlerinden önce tamamlanacaktır.
- Çevresel ve Sosyal (Ç&S) Müdürü kültürel miras/arkeolojik izleme uzmanından ve günlük, haftalık ve aylık faaliyetlerinden sorumlu olacaktır.

Kültürel miras/arkeolojik izleme uzmanının/uzmanlarının sorumlulukları aşağıda verilmiştir:

- Uzman; tasarım, arazi hazırlığı ve inşaat aşamalarında projenin kültürel miras varlıkları üzerindeki etkisine ilişkin izleme faaliyetlerini uygulamaktan sorumludur.
- Proje inşaat dönemi boyunca günlük inşaat işlerinin izlenmesi izleme uzmanının sorumluluğunda olacaktır.
- Kültürel miras/arkeolojik izleme uzmanı ekipman operatörleriyle birlikte çalışacak ve çalışmayı durdurma yetkisine sahip olacaktır. Uzman, projenin tüm zemin bozma faaliyetlerine eşlik edecektir.
- Uzman, rastlantısal buluntu durumunda operatöre çalışmayı durdurması talimatını verecektir. Tesadüfi bir buluntudan sonra zemin bozma faaliyetlerinin devam ettirilmesi de uzmanın yetkisi altında olacaktır.
- Kültürel miras izleme raporları (günlük, haftalık ve aylık) kültürel miras/arkeolojik izleme uzmanı tarafından Ç&S Müdürüne sunulacaktır.
- Proje uzmanı, çalışanları KMYP ve RBP konusunda eğitecektir.
- Uzman, tüm zemin bozma faaliyetleri sırasında KMYP ve RBP'nin gerektiği şekilde uygulanmasını sağlayacaktır.
- Uzman, proje yönetimi tarafı ile resmi sorumlu kurumlar (Müze Müdürlükleri ve Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu gibi) arasında iyi bir yönetim kurulmasından sorumludur.

Şekil 4-1. Yönetim Yapısı

5. MEVCUT DURUM VE POTANSİYEL HASSASİYETLER

5.1 Paleontolojik, Arkeolojik Mevcut Durum

Anadolu, Karadeniz ve Akdeniz arasında yer almaktadır. Asya ve Avrupa arasında bir kara köprüsü ve doğal bir ulaşım koridoru oluşturmaktadır. Zengin tarım ve maden kaynaklarına sahiptir ve bu nedenle Orta Doğu'da birçok medeniyet gelişmiştir. Proje bölgesine denk gelen Orta Anadolu, tarih boyunca Neolitik, Kalkolitik ve Tunç Çağı kültürleri, Asur Ticaret Kolonileri, Hititler, Frigler, Persler, Yunanlılar, Romalılar, Bizanslılar, Anadolu Selçukluları ve Osmanlılar gibi birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Bu nedenle, Yönetim Planı çalışmalarında Proje alanının bulunduğu bölgenin mevcut kültürel miras koşullarının karakterize edilmesine özel önem verilmiştir.

Proje alanı Ankara ili Gölbaşı ilçe sınırları içerisinde yer almaktadır. Proje alanı ve çevresinin paleontolojik geçmişi ayrı ayrı değerlendirilmiş ve aşağıda ayrıntılı olarak verilmiştir. Ankara bölgesinde ve proje alanı yakınlarında geniş yayımlı iki kaya birimi Karakaya Kompleksi ve Sakarya Zonu'dur. Karakaya Kompleksi, Permian ve Triyas çağının oldukça deforme olmuş ve kısmen metamorfize olmuş kırıntılı ve volkanik serilerinden oluşur. Metamorfizmaya uğramış birimler paleontolojik verilerden yoksun olsa da, düşük dereceli metamorfizmaya uğramış kayalar için sınırlı fosil ve radyometrik veriler mevcuttur. Bu birim için fosil yaşları Ankara civarında foraminiferler için Erken Triyas olarak belirlenmiştir¹. 2004 yılında Ankara - Haymana yolu üzerinde Gölbaşı'nın güneybatısında Gökçeöyük köyü civarında Sakarya Zonu'nda yer alan alanda paleontolojik çalışmalar yapılmıştır. Bu sekansın karbonatları neritik kireçtaşlarına sahiptir. *Bradyina* sp., *Pachysphaerina* sp., *Eotuberitina* sp., *Tuberitina* sp., *Mediocris* sp., *Koktjubina* sp., *Biseriella* sp. erken Karbonifer (Visian-Serpuhovian) yaşını gösterir; *Ozawainella* sp., *Eostaffella* sp., *Tetraxis* sp., *Lasiotaxis* sp., *Globivalvulina* sp., *Eotuberitina* sp. orta Karbonifer'e (Başkırıyen-Moskoviyen) ve *Ozawainella* sp., *Lasiotaxis* sp., *Eotuberitina* sp., *Globivalvulina* sp., *Beresella* sp. orta Karbonifer'e işaret etmektedir (TMMOB-JMO, 2004)².

Güneş enerjisi projesinin uygulanacağı bölge ve çevresi, Anadolu'nun neredeyse tüm tarih öncesi ve tarihi dönemlerine ait örnekleri barındırmaktadır. Proje alanı ve çevresindeki bilimsel yayınlar, araştırma sonuçları ve Koruma Bölge Kurullarından alınan verilerle masa başı araştırması yapılmıştır. Masa başı çalışmaları sonucunda tespit edilen alanlar Tablo 5-1 ve Şekil 5-2'de sunulmuştur.

¹ Akyürek, B., Öğütle, E., Erol Çatalı, Zeki Sağer, Solmaz Soysal, & Orhan Sunu. (1979). *Eldivan - Şabanözü (Çankırı) Dolayında Ofiyolit Yerleşmesine İlişkin Bulgular*. JMO, 5-12.

² TMMOB-JMO. (2004). *Jeolojik Zaman Çizelgesi*. TMMOB JMO.

Proje alanı ve çevresi antik Galatia Bölgesi sınırları içerisinde yer almaktadır. Galatia, Antik Yunanca'da Keltlerin/Gaullerin vatanı anlamına gelmektedir. Bölge adını, Antik Yunanlıların Keltai, Keltoi (tekil Keltos) veya Galatai, Galates olarak adlandırdıkları halkın Helenistik Dönem'de gelip yerleşmesinden almıştır.³

Gölbaşı sınırları içerisinde bölgenin tarihine ışık tutan arkeolojik alanlar ve kalıntılar bulunmaktadır. Yapılan kazı ve araştırmalarda bölgede ilk tunç, Hitit, Roma ve Bizans dönemlerine ait buluntulara rastlanmıştır. Kuzeybatıda Ahlatlıbel ve Taşpınar, güneybatıda Gökçe Höyük, güneydoğuda Karaoğlan, güneyde Selametli kasabası, doğuda ise Yurtbeyi köy yerleşimleri bulunmaktadır. Selametli Gökçe Höyük ve Bezirhane köylerinde erken tunç çağına ait höyük ve kalıntılar; Taşpınar köyünde Roma dönemine ait mezarlık ve sütun başları; Karaoğlan'da Bizans dönemine ait sikke ve kalıntılar; Yurtbeyi ve Karaoğlan köylerinde Erken Hristiyanlık dönemine ait kilise kalıntıları bulunmuştur. Gökçe Höyük, Gökçe Höyük mahallesi sınırları içerisinde yer almaktadır. Eteklerinde taş temel izleri görülebilmektedir. Toplanan çanak çömlek parçalarından Erken Tunç Çağı'nda iskân edildiği anlaşılmaktadır. Höyük mahalle içerisinde yer almaktadır. Yaklaşık 100 m çapında, 12 m yüksekliğinde ve 1095 m rakımındadır. Gökçe Höyük, Çerkez Höyük olarak da bilinmektedir. Koruma Kurulu kararı ile 1995 ve 2007 yıllarında 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı olarak tescil edilmiştir. Gökçe Höyük'te bulunan bir diğer önemli kültür varlığı ise Karazlı Höyüğü'dür. Karazlı höyüğü Gökçe Höyük mahallesinin 2 km güneybatısındadır. Karazlı höyüğü 2001 yılında 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı ilan edilmiştir. GES Alt Proje alanı herhangi bir koruma alanı içerisinde yer almamaktadır ve herhangi bir turizm merkezi veya kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi içerisinde bulunmamaktadır.

Bölgedeki Türk dönemi Selçuklu egemenliği ile başlamıştır. Anadolu Beylikleri ve Osmanlı Dönemlerini kapsayan dönem Türkiye Cumhuriyeti ile devam etmektedir.

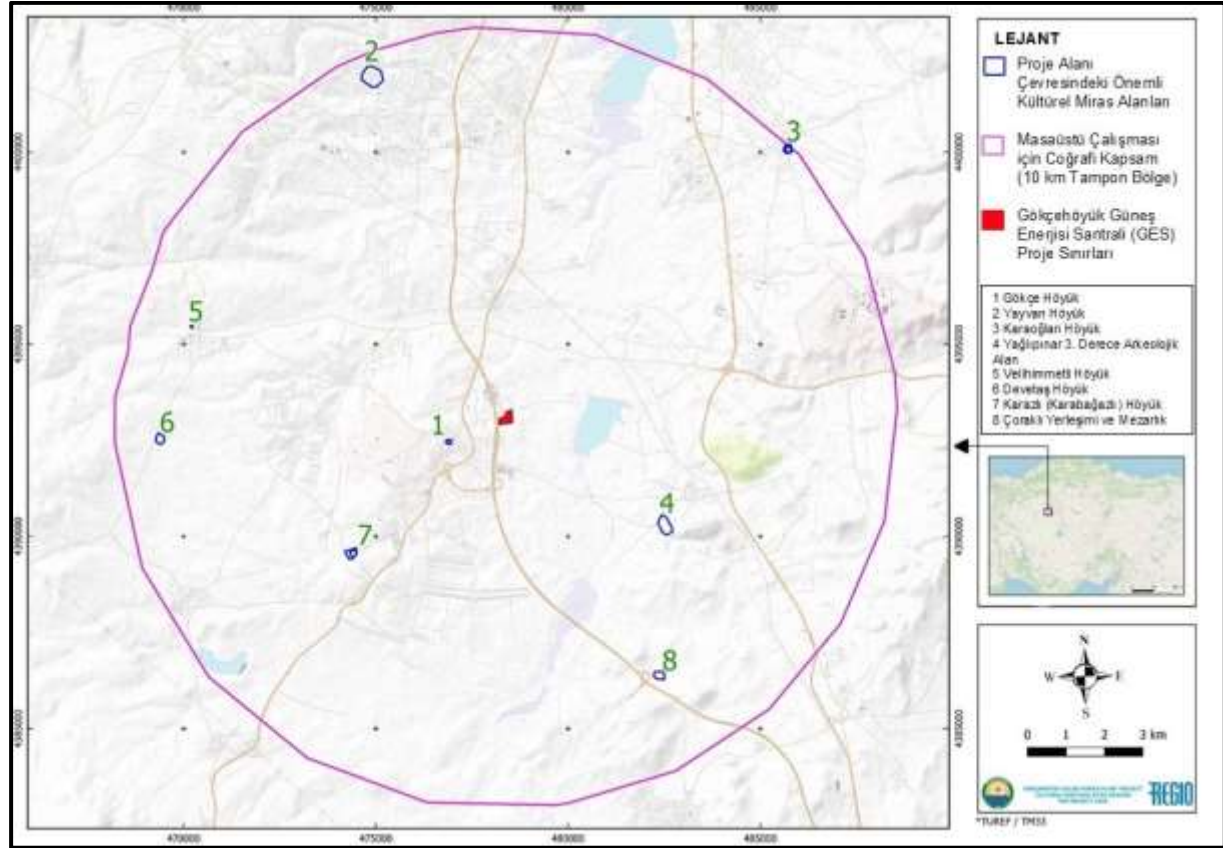
Proje Alanı çevresinde arkeolojik/kültürel miras açısından önem taşıyan bilinen varlıklar ve alanlar Şekil 5-2 ve Tablo 5-1'de sunulmuştur.

Tablo 5-1. Proje Çevresindeki Somut Kültürel Miras Alanları

No	Somut Kültürel Miras Varlığı Adı	il	İlçe	Mahalle	Proje Alanına Uzaklık (km)
1	Gökçe Höyük	Ankara	Gölbaşı	Çerkezhöyük (Gökçe Höyük)	1,3
2	Yayvan Höyük		Gölbaşı	Hacılar - İmar	9
3	Karaoğlan Höyük		Gölbaşı	Karaoğlan - İmar	9,7

³ UMAR, B. (1993). *Türkiyede Tarihsel Adlar*. İstanbul: İnkılap Kitapevi.

No	Somut Kültürel Miras Varlığı Adı	il	İlçe	Mahalle	Proje Alanına Uzaklık (km)
4	Yağlıpınar 3. Derece Arkeolojik Alanı		Gölbaşı	Yağlıpınar	4,5
5	Velihimmetli Höyük		Gölbaşı	Velihimmetli	8,3
6	Devetaş Höyük		Gölbaşı	Velihimmetli	8,7
7	Karazlı (Karabağazlı) Höyük		Gölbaşı	Çerkezhöyük (Gökçe Höyük)	4,9
8	Çoraklı Yerleşimi ve Mezarlığı		Gölbaşı	Karagedik	7,4

Şekil 5-1. Proje Lisans Alanını Çevreleyen Kültürel Miras Varlıkları

5.2 Potansiyel Hassasiyetler

Tablo 5-2, inşaat faaliyetlerinin kültürel miras ve arkeolojik varlıklar üzerindeki etkilerini özetlemektedir.

Tablo 5-2. İnşaat Faaliyetlerinin Somut Kültürel Miras Unsurlarına Etkisi

Aktiviteler	Faktör	Değer
➤ Saha kurulumu, saha düzleştirme ve üst toprağın kaldırılması, kazık çakma, hendek açma, Yönlendirilebilir Yatay Sondaj (YYS) ve kazı işlemleri. ➤ Geçici stok alanlarının kurulması. ➤ Malzeme stoklama. ➤ Erişim yollarının geliştirilmesi. ➤ Güneş enerjisi alanı için ağaç dikimi ve çit ile çevirme çalışmaları. ➤ Araçların, jeneratörlerin, tesisatların ve sabit ekipmanların kullanımı ➤ İnşaat araçları için park ve bakım alanları	İnşaat faaliyetlerind en kaynaklanan mekanik bozulma veya arazi kullanımında ki değişiklikler	Kültürel miras unsurları: ➤ Yerel topluluklar içinde yüksek öneme sahip olması. ➤ Bazı kültürel varlıklar, turistik cazibe merkezleri olarak yerel ekonomileri desteklemektedir. ➤ Kültürel uygulamalardaki kesintiler. ➤ Erişim yollarının engellenmesi.

6. KONTROL ÖNLEMLERİ

Bu bölümdeki Çevresel ve Sosyal Kontrol Önlemleri, Dünya Bankası ÇSG Kılavuzlarında yer alanlar gibi "iyi endüstri uygulamaları"nı temsil etmektedir⁴.

6.1 Kültürel Miras Kontrol Önlemleri

YÜKLENİCİ, arkeoloji ve kültürel miras için aşağıdaki tüm Kontrol Önlemlerini ve Standart Gerekliliklerini dikkate almalıdır. (Tablo 6-1). Bu kontrol önlemleri, yıkım, alan hazırlığı, erişim yolları, şantiye alanları ve kazı çalışmaları gibi inşaat faaliyetlerine uygulanabilir.

Tablo 6-1. Kültürel Miras Kontrol Önlemleri

No	Azaltıcı Önlem	Sorumluluk
1	YÜKLENİCİ, inşaat ve işletme aşamalarında Rastlantısal Buluntu Yönetim Planı sırasında dikkate almalı ve etkili bir şekilde kullanmalıdır.	➤ Yüklenici ve Gölbaşı Belediyesi
2	YÜKLENİCİ, ilgili personeli (özellikle makine operatörlerini) proje alanı veya çevresindeki tüm korunan miras veya arkeolojik alanların konumu hakkında bilgilendirmeli ve belirlenen alanları koruma sorumlulukları konusunda eğitim vermelidir. Ayrıca, herhangi bir şüpheli miras keşfini rapor etmeleri gerektiği konusunda da bilgilendirilmelidir. Denetim için kayıtlar tutulmalıdır.	➤ Yüklenici ve Gölbaşı Belediyesi
3	YÜKLENİCİ, Proje Çevre Departmanı ile istişare ederek arkeolojik ve kültürel alanlara kamu erişimini sağlamalıdır.	➤ Yüklenici ve Gölbaşı Belediyesi

⁴ <https://documents1.worldbank.org/curated/en/157871484635724258/pdf/112110-WP-Final-General-EHS-Guidelines.pdf>

No	Azaltıcı Önlem	Sorumluluk
4	YÜKLENİCİ, bilinen miras alanlarının 50 metre yakınında, Proje Çevre Departmanı'nın onayı olmadan, enerji üretimi, patlatma, kazı, sıkıştırma, ağır araç hareketi, kazık çakma, tehlikeli madde depolama veya diğer önemli titreşim veya kirlilik kaynaklarını yerleştirmemelidir.	➤ Yüklenici ve Gölbaşı Belediyesi
5	YÜKLENİCİ, kültürel miras unsurlarının genel yönetimi ve periyodik saha denetimleri için Proje Çevre Departmanı'nın katkısıyla nitelikli arkeologları istihdam etmelidir. Dönemsel miras denetimlerine ait kayıtlar denetim için erişilebilir hale getirilmelidir.	➤ Yüklenici ve Gölbaşı Belediyesi
6	YÜKLENİCİ, herhangi bir arkeolojik ve kültürel varlığa, grafiti de dahil olmak üzere, rahatsızlık veya zarar verilmesini yasaklamalıdır.	➤ Yüklenici ve Gölbaşı Belediyesi
7	YÜKLENİCİ, beklenmedik bir arkeolojik buluntu durumunda Rastlantısal Buluntu Prosedürü'ne uymalıdır. YÜKLENİCİLER şunları yapmalıdır: ➤ Keşfin yapıldığı yerde tüm çalışmalar durdurulmalıdır. ➤ Rastlantısal bulunan alanın etrafında geçici bir tampon bölge oluşturulacak. ➤ Kültürel miras/arkeolojik izleme uzmanı/uzmanları, yüklenici saha yönetimi ve müze uzmanı ile derhal iletişime geçecektir. ➤ Kültürel miras/arkeolojik izleme uzmanı/uzmanları, rastlantısal bulunan alanı uygun bir şekilde güvence altına alacak: işaretleme, giriş yapılmaz işaretleri vb. ➤ Alanın korunması: rastlantısal bulunan nesne yerinden oynatılmamalı, çıkarılmamalı veya daha fazla rahatsız edilmemelidir. Beklenmedik bir bulgu ile ilgili çalışmalar, yalnızca Proje Çevre Departmanı'ndan onay alındıktan sonra yeniden başlayabilir.	➤ Yüklenici ve Gölbaşı Belediyesi ➤ Şantiye Şefi / İnşaat Müdürü ➤ Kültürel miras/arkeolojik izleme uzmanı arkeolog ➤ Saha İşçileri/ Operatörler

7. EĞİTİM, RAPORLAMA VE İZLEME

7.1 Eğitim

Kültürel miras/arkeolojik izleme uzmanı/uzmanları,  evre Eğitimlerinin bir parçası olarak RBP'nin uygulanmasını da içerecek şekilde, kültürel mirasın önemi ve korunması konularında kapasite geliştirmek amacıyla tüm ilgili proje personeline kültürel miras eğitimi verecektir.

Tüm sahadaki inşaat personeli, RBP'nin uygulanması konusunda eğitim alacak ve onlara bölgedeki kültürel miras kaynaklarının temel tanımları sağlanarak, rastgele bulunan eserlerin tanımlanmasına yardımcı olunacaktır.

Uzmanlar, " evre Eğitimi" alacakları gibi, tüm zemin bozma faaliyetleri için izlemeleri gereken prosedürler konusunda da özel eğitim alacaklardır. Bu eğitimler periyodik olarak tekrarlanacaktır. Eğitim sırasında katılımcı listesi, yapılan sunum gibi kayıtlar, kültürel miras uzmanları tarafından hem basılı hem de elektronik kopya olarak saklanacaktır.

7.2 İzleme ve Raporlama

Kültürel miras/arkeolojik izleme uzmanı/uzmanları, EK 1 – RASTLANTISAL BULUNTU PROSEDÜRÜ'nde verilen RBP'ye uygun olarak, rastlantısal buluntuları, Rastlantısal Buluntu Rapor Formu ve Rastlantısal Buluntu Kaydı'na kaydedecektir. Kayıt, uzmanlar tarafından güncel tutulacaktır. Rastlantısal Buluntu Rapor Formu, ana proje arşivlerinde hem basılı hem de elektronik kopya olarak saklanacaktır. Rastlantısal bulunanların durumu, uzmanlar tarafından çevresel ve Sosyal Yöneticisi'ne haftalık olarak rapor edilecektir.

Arkeolojik izleme sürecinin işlevi aşağıdaki gibi olacaktır:

- İnşaat faaliyetlerinin devam edebileceği veya arkeolojik/taşınır/taşınmaz kültürel miras buluntuları nedeniyle durdurulması gereken alanları belirlemek için önerilerde bulunmak.
- Mevcut projeyle ilgili alanlarda ve çevresinde gözlemlenen arkeolojik/kültürel miras unsurlarını kaydetmek.
- Proje inşaat faaliyetleri sırasında keşfedilen arkeolojik/kültürel miras unsurlarını kaydetmek.
- Proje inşaat alanlarındaki yeni arkeolojik keşiflerin önemi ve etkileri hakkında ilgili proje departmanına ' n değerlendirme' şeklinde tavsiyelerde bulunmak.

Tüm zemin bozulması faaliyetleri, Proje faaliyetleri sırasında kültürel miras uzmanı tarafından izlenecektir. Herhangi bir kültürel miras buluntusu ile karşılaşılması durumunda, EK 1- RASTLANTISAL BULUNTU PROSEDÜRÜ (RBP) kapsamında belirtilen RBP uygulanacaktır

İzleme programı, inşaat programı ile koordineli olarak geliştirilecektir. İzleme faaliyetleri günlük olarak uygulanacaktır. İzleme programı, inşaat/işletme yönetimi tarafından belirlenen inşaat programına göre belirlenecektir.

7.2.1 Anahtar Performans Göstergeleri (APG)

Kültürel Miras konusundaki Yüklenicinin performansını gözlemlemek için Anahtar Performans Göstergeleri (APG) ve kayıtlar tanımlanmıştır. Belirlenen APG'lerin aylık olarak raporlanması beklenmektedir. Raporlama dönemiyle ilgili kültürel mirasla ilgili APG'ler ve raporlanacak kayıtlar aşağıdaki Tablo 7-1'de verilmiştir.

Tablo 7-1. Yönetim Planı için APG'ler ve İzleme Önlemleri

Performans Göstergesi	Tür	Dönem	Hedef
İnşaat faaliyetleri sırasında zarar gören bilinen arkeolojik/kültürel miras alanlarının sayısı	APG	Aylık	0
Yüklenici tarafından rastlantısal buluntu durumları bildirmek için durdurulan iş sayısı.	APG	Aylık	0
Gölbashi Belediyesi tarafından bildirilen uygunsuzlukların, belirlenen süre içinde kapatılan yüzdesi.	APG	Aylık	0
Herhangi bir rastlantısal buluntu durumunda, ilgili belgelerin hazırlanması ve raporun iletilmesi Rastlantısal Buluntu Prosedürü'ne uygun olarak gerçekleştirilmiştir.	İzleme Önlemi	Proje inşaat süresi boyunca	-
Herhangi bir test çukuru ve/veya kurtarma kazısı gerektiğinde, gerekli resmi yetkilendirme süreci Rastlantısal Buluntu Prosedürü'ne uygun olarak başlatılır.	İzleme Önlemi		-
Herhangi bir test çukuru ve/veya kurtarma kazısı durumunda, proje yönetimi yeterli kaynakları (atanmış arkeoloji ekibi ve personeli, ekipman, zaman, bütçe vb.) sağlamaktadır.	İzleme Önlemi		-
Rastlantısal buluntular bir proje revizyonu gerektirebilir (santral panellerinin veya herhangi bir proje tesisinin kurulum yerlerinin yeniden planlanması vb.)	İzleme Önlemi		-

8. KÜLTÜREL MİRAS BULGULARI

  nemi ne olursa olsun, herhangi bir kültürel mirasla karşılaşılması durumunda; buluntu alanındaki proje faaliyetleri derhal durdurulmalıdır. Somut kültürel miras için ilgili Müze M  d  rl    , somut olmayan kültürel miras için ise ilgili İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, mevzuata uygun olarak 3 gün içinde bilgilendirilmelidir. Rastlantısal bir buluntu ile karşılaşılması durumunda izlenmesi gereken EK 1 - RASTLANTISAL BULUNTUSU PROSEDÜRÜ (RBP), ulusal mevzuat ve uluslararası standartlar ile en iyi uygulamaların hükümlerine dayanmaktadır. Aşağıda bulguların önem düzeyleri tanımlanmaktadır. Aşağıdaki seviyeler yalnızca somut kültürel mirasa uygulanabilir.

İlgili resmi m  d  rl    n soruşturmasının tamamlanmasının ardından, kültürel miras varlığının/sahanın sınırlarının belirlenmesi (bulgu), gerekli önlemler alınarak korunması ve herhangi bir fiziksel müdahaleyi önlemek amacıyla çalışanların bilgilendirilmesi gibi gerekli düzenlemeler gerçekleştirilecektir.

8.1 D    k Seviye

Bu tür bulgular,   vresinden izole edilmiş bir bulgu veya tesadüfen bulunabilecek oldukça köşk boyutlardaki bulgulardan oluşmaktadır. Bu durumda, RBP takip edilecektir.

8.2 Orta Seviye

Bu tür bulgular, mezar gibi orta boy mimari unsurlar içeren gruplar halinde veya tekil bulgular olarak köşk ölçekli bulgulardır. Bu durumda, RBP takip edilecektir. Olası bir zararı önlemek için, inşaat ekipmanlarının erişimini engellemek amacıyla arkeolojik kalıntıların sınırlarını belirlemek için gerekli düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.

8.3 Yüksek Seviye

Bu tür bir bulgu, yerleşim alanı, h  y  k, t  m  l  s veya büyük bir nekropol (arkeolojik özelliklere sahip geniş mezarlık alanları) gibi büyük öneme sahip bulgulardan oluşmaktadır ve inşaat faaliyetleri derhal durdurulmalı ve RBP uygulanmalıdır. Bu tür bir tesadüfi buluntu, tüm inşaat alanını kapsayabilir. İnşaat ekipmanlarının ve araçlarının girişi ve   ıkı  ı, arkeolojik kalıntılara zarar vermeden yönetilemez. Bu nedenle, her bir önemli buluntu alanında arkeolojik kurtarma çalışmaları süresince inşaat ekipmanlarının ve araçlarının buluntu alanına girişi ve   ıkı  ı yasaklanmalıdır.

9. GÖZDEN GEÇİRME ve GÜNCELLEME

Bu Plan, ya  sayan bir belgedir ve sorumluluklar, prosedürler ve uyum eylemleri gerektiği durumlarda güncellenecektir (  rne  in, ilgili mevzuattaki bir değişiklik veya bu planın eksik uygulanması durumunda). Alt yüklenicinin uzmanı, planın içeriğini bilmekten, personele ilgili eğitim sağlanması ve bu Plan ile uyumu sağlamak için prosedürlerin uygulanmasını sağlamaktan sorumludur. Gölbaşı Belediyesi, Plan'ın günlük uygulanmasının genel yönetimi ve kontrolünden sorumlu olacak ve Proje standartlarına uyumu sağlayacaktır.

REFERANSLAR

- Kültürel ve Tarihi Mirası Koruma Genel Müdürlüğü, “Kültürel ve Tabiat Varlıkların Koruma Kanunu (1) Kanun No. 2863”, 1983.
- “Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair 5448 Sayılı Kanun” ,19 Ocak 2006.
- “Kültür ve Turizm Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında 4848 Sayılı Kanun” (29.04.2003 tarihli Resmi Gazete No. 25093).
- ICOMOS (Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi) “Kültürel Dünya Mirası için Etki Değerlendirmesi Kılavuzu”, Ocak 2011.
- Dünya Mirası Bağlamında Etki Değerlendirmeleri için Kılavuz ve Araç Seti, ICOMOS 2022.
- CIFA, Arkeolojik Malzemelerin Toplanması, Belgelendirilmesi, Korunması ve Araştırılması için Standart ve Kılavuz, 2014.
- CIFA, Masa Başında Değerlendirmesi yapılan Tarihi Çevre için Standart ve Kılavuz, 1994 (1999’da revize edilmiştir).
- CIFA, Arkeolojik İzleme Raporu için Standart ve Kılavuz 1994 (1999’da revize edilmiştir).
- CIFA, Arkeolojik Alan Değerlendirmesi için Standart ve Kılavuz, 1994 (1999’da revize edilmiştir).
- UNESCO, “Dünya Kültürel ve Doğal Mirasın Korunması Sözleşmesi”, Kasım 1972.
- NEOM Projesi, Proje Teknik Gereksinimleri, “Arkeoloji ve Kültürel Miras Yönetim Planı”, 2023.
- NEOM Projesi, NEOM Miras Departmanı Prosedürü, “Rastlantısal Buluntuları Prosedürü”, 2024.

EK 1 - RASTLANTISAL BULUNTU PROSEDÜRÜ (RBP)

1. Giriş

Proje inşaat faaliyetleri sırasında rastlantısal buluntu olarak bilinmeyen bazı arkeolojik alanlar ve kültürel miras varlıkları ile karşılaşma olasılığı vardır. Yüklenici, Gökçehöyük Güneş Enerjisi Santrali Projesi sınırları içindeki kültürel miras kaynaklarının yönetimi ve korunmasından sorumludur.

2. Amaç

Bu belgenin amacı, proje inşaat çalışmaları sırasında Rastlantıdal Buluntuların yönetimi ile ilgili prosedürü ve ilgili sorumlulukları özetlemektir. Bu prosedür, proje ile ilgili tüm faaliyetleri kapsayan tesislerdeki proje ile ilgili tüm etkinliklere uygulanır.

3. Tanımlar

Rastlantısal Buluntu	Resmi bir alan keşfi dışında, genellikle inşaat izlemelerinde tespit edilen potansiyel kültürel miras nesneleri, özellikleri veya alanları.
Müze Müdürlüğü	Anadolu Medeniyetleri Müzesi
Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu	Ankara Kültürel Mirasın Korunması Bölgesel Kurulları
Proje	Gökçehöyük Güneş Enerjisi Santrali Projesi
Gereklilik ve zorunluluk	Zorunlu gereklilikleri belirtir.
��neri	Bir hükmün zorunlu olmadığını, ancak iyi bir uygulama olarak önerildiğini belirtir.

4. Referans

Standartlar, Mevzuatlar ve Yasalar
Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2863 sayılı Kanun, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Korunması
Kültür ve Turizm Bakanlığı, 658 nolu İlke Kararı, "Arkeolojik Sitler, Koruma ve Kullanma Koşulları"
Dünya Bankası, OP 4.11, Fiziksel Kültürel Kaynaklar

5. Roller ve Sorumluluklar

Yüklenici, proje inşaat faaliyetleri sırasında yerinde gerçekleştirilecek faaliyetler için prosedüre uymaktan sorumludur. In  aat çalışmalarında yer alan tüm ilgili çalışanlar, prosedürün uygulanmasıyla ilgili olarak eğitilecektir. Yüklenici, tüm alt yüklenicilerden proje spesifik bir rastlantısal buluntu prosedürü hazırlamalarını talep edecektir. Alt yükleniciler, Yüklenici tarafından hazırlanan ana belgeye uygun olarak kendi rastlantısal buluntu prosedürlerinin hazırlanması ve uygulanmasından sorumlu olacaktır.

Proje Rolü	Sorumluluklar
Proje Yöneticisi	➤ Tüm ilgili departmanlar tarafından Ç&S konularının sahada yeterince ele alındığından emin olunması ➤ Ç&S alanını destekleyerek, Ç&S izleme ve denetim faaliyetlerini uygulamak için sahada yeterli kaynaklar sağlanması
Ç&S Yöneticisi	➤ Gerekli olduğu durumlarda Ç&S planlarının ve prosedürlerinin hazırlanması veya gözden geçirilmesi. ➤ Projenin önemli etkilerinin belirlenmesi sürecine katılım sağlamak ve ilgili önleyici ve düzeltici eylemleri geliştirmeye yardımcı olmak. ➤ Çevresel ve sosyal bilgi akışının koordinasyonu. ➤ Proje inşaat faaliyetleri sırasında Ç&S azaltıcı önlemlerinin uygulanmasını ve kontrol edilmesini sağlamak. ➤ Çevresel ve sosyal bir denetim programının geliştirilmesi ve uygulanması ile ilgili tüm departmanlar ve personel arasında edinilen derslerin paylaşılması. ➤ Sahada çevre denetçilerini, toplum irtibat sorumlularını ve kültürel miras/arkeolojik izleme uzmanlarını yönetmek. ➤ İnşaat ve proje yönetim ekibiyle etkili iletişimi sürdürmek. ➤ Projenin azaltıcı önlemlerinin uygulanmasını sağlamak amacıyla, sahada günlük denetimler yaparak, inşaat ve proje yönetimi ile personeline çevresel, sosyal ve kültürel miras konularında danışmanlık ve destek sağlamak. ➤ Ç&S performansı ile ilgili inşaat faaliyetlerinin günlük izlenmesi. ➤ Gerekli olan Uygunluk Raporu (UR) veya Düzeltici Eylemleri uygulamak ve kapatılmasını takip etmek. ➤ Ç&S konularıyla ilgili denetimlere katılmak. ➤ Tüm proje personeli için Kültürel Mirasın Korunması ve ilgili prosedürler üzerine çevresel ve sosyal eğitimleri planlamak ve yönetmek. ➤ Şantiye Yönetimi'ne inşaat faaliyetlerindeki Ç&S sorunlarının günlük olarak raporlanması. ➤ Şantiye Yönetimi'ne inşaat faaliyetlerindeki Ç&S sorunlarının haftalık olarak raporlanması. ➤ Kültürel Miras konularıyla ilgili toplantılara katılmak.
Kültürel Miras/Arkeolojik İzleme Uzmanı/Uzmanları	➤ Proje faaliyet alanlarındaki yeni arkeolojik keşiflerin önemi ve sonuçları hakkında şantiye ve Ç&S yöneticilerine 'ön değerlendirme' şeklinde tavsiyelerde bulunmak. ➤ Rastlantısal Buluntu Prosedürü'nün uygulanmasından emin olmak. ➤ İnşaat öncesi araştırmaları gerçekleştirmek ve belgelemek. İnşaat öncesi ve zemin bozulması faaliyetleri sırasında keşfedilen arkeolojik özellikleri kaydetmek.

	➤ Kültürel miras kaynaklarının korunması için ihtiyaçları belirlemek ve azaltıcı önlemleri uygulamak. ➤ Olası rastlantısal buluntuları araştırmak için zemin bozulması faaliyetlerini durdurma yetkisine sahip olmak. ➤ Kültürel mirasla ilgili işaretlerin gerekli yerlerde ve zamanlarda sergilenmesini sağlamak. ➤ Rastlantısal buluntu durumlarında prosedürü uygular uzmanlık sağlamak. ➤ Tüm proje personeline kültürel miras koruma eğitimleri vermek. ➤ Gerekli olduğunda uygunsuzlukları bildirmek ve tüm düzeltici eylemlerin zamanında tamamlanmasını sağlamak. ➤ Ç&S yöneticisine günlük saha ve izleme raporları sunar.
--	--

6. Rastlantısal Buluntu Süreci

Kültürel miras/arkeolojik izleme uzmanları, tüm inşaat ve zemin bozma faaliyetleri sırasında sahada bulunarak kültürel miras kaynaklarının varlığını gözlemleyeceklerdir. Aşağıdaki tablo, bir rastlantısal buluntu keşfi sonrasında izlenmesi gereken adım adım süreci özetlemektedir.

ADIM 1 – Bir Rastlantısal Buluntunun Keşfinden Sonra:

- Keşfin yapıldığı yerde tüm çalışmalar durdurulmalıdır.
- Rastlantısal buluntunun etrafında geçici bir tampon bölge oluşturulacaktır.
- Kültürel miras/arkeolojik izleme uzmanı/uzmanları, yüklenici saha yönetimi ve müze uzmanı ile derhal iletişime geçecektir.
- Kültürel miras/arkeolojik izleme uzmanı/uzmanları, rastlantısal buluntu alanını uygun bir şekilde güvence altına alacaktır: işaretleme, giriş yapılmaz işaretleri vb.
- Alanın korunması: rastlantısal buluntu yerinden oynatılmamalı, çıkarılmamalı veya daha fazla müdahale edilmemelidir.

ADIM 2 - Kayıt

- Kültürel miras/arkeolojik izleme uzmanı, Rastlantısal Buluntu Formu Bölüm A'sını dolduracak ve bir kopyasını Ç&S yöneticisine 24 saat içinde gönderecektir.
- Kültürel miras/arkeolojik izleme uzmanı, kendi kaydı için Rastlantısal Buluntu Formunun bir kopyasını saklayacaktır.

ADIM 3 – Yerel Yetkili Kurum ile İletişim Kurma

- Kültürel miras/arkeolojik izleme uzmanı/uzmanları, rastlantısal buluntu için ilgili Müze Müdürlüğü'nü bilgilendirecektir.

ADIM 4 – Yetkili Kurum Kararı

➤ İlgili müze arkeoloğu, rastlantısal bulgunun değerini değerlendirecek ve buna uygun adımlar atacaktır.		
ADIM 4 A – Sahanın Önemli Bulunmaması ➤ Müze arkeoloğu, bu alanın önemli olarak değerlendirilmediğini beyan eder. ➤ Kültürel miras/arkeolojik izleme uzmanı/uzmanları, ilgili yöneticileri bilgilendirir. ➤ Kültürel miras/arkeolojik izleme uzmanı, Rastlantısal Buluntu Formunun B kısmındaki kararı kaydeder ve bir kopyasını 24 saat içinde Ç&S yöneticisine gönderir. ➤ Kültürel miras/arkeolojik izleme uzmanı, kendi kaydı için Rastlantısal Buluntu formunun bir kopyasını saklar. ➤ Başka bir eylem gerekmemektedir. ➤ Bu adım, rastlantısal buluntu prosedürünü kapatır. ➤ İnşaat faaliyetlerine devam edilebilir.		
ADIM 4 B – Sahanın Önemli Bulunması ➤ Müze arkeoloğu, bu alanın önemli olarak kabul edildiğini beyan eder. ➤ Müze müdürlüğü arkeoloğu, sonraki adımlara karar verir ve kültürel miras/arkeolojik izleme uzmanlarını bilgilendirir. İzleme Uzmanı/uzmanları ilgili yöneticileri bilgilendirir. ➤ Kültürel miras/arkeolojik izleme uzmanı, Rastlantısal Buluntu Formunun B Bölümü üzerindeki kararı kaydeder. ➤ Adım 5'e geçilir.		
ADIM 5 – Zemin Etüdü ➤ Proje personeli, ilgili Arkeoloji Müzesi Müdürlüğü arkeoloğunun talimatlarını takip eder.		
➤ Zemin etüdünün ardından, müze arkeoloğu alanın düşük önem seviyesine sahip olduğunu açıklar. ➤ Kültürel miras/arkeolojik izleme uzmanları yöneticilerini bilgilendirir. ➤ Kültürel miras/arkeolojik izleme uzmanı, Rastlantısal Buluntu Formu C kısmındaki kararı kaydeder ve bir kopyasını 24 saat içinde Ç&S yöneticisine gönderir. ➤ Kültürel miras/arkeolojik izleme uzmanı, kendi kayıtları için Rastlantısal Buluntu formunun bir kopyasını saklar.	➤ Zemin etüdünün ardından, müze arkeoloğu alanın <u>orta düzeyde bir öneme</u> sahip olduğunu açıklar. ➤ Keşif/ kurtarma kazıları veya uzaktan algılama araştırması gibi ek çalışmalar gerçekleştirilecektir. ➤ Müze Müdürlüğü'nün arkeoloğu, çalışmalar için talimatlar ve/veya denetim sağlar. ➤ Kültürel miras/arkeolojik izleme uzmanı/uzmanları yöneticilerini bilgilendirir. ➤ Müze arkeoloğunun gözetiminde, proje yönetimi bir çalışma ekibi sağlar. Ekip, nitelikli arkeologlar, diğer	➤ Zemin etüdünün ardından, müze arkeoloğu alanın <u>yüksek düzeyde öneme</u> sahip olduğunu açıklar. ➤ Kurtarma kazısı yapılacaktır. ➤ Alanda "Kültürel ve Doğal Varlıkların Korunması Hakkında Kanun (2863) 21.07.1983" uyarınca işlemler gerçekleştirilecektir. ➤ Müze Müdürlüğü arkeoloğu, test /kurtarma arkeolojik kazısı için talimatlar verir ve/veya denetim yapar. ➤ Kültürel miras/arkeolojik izleme uzmanları yöneticilerini bilgilendirir. ➤ Müze arkeoloğunun gözetiminde, proje yönetimi bir kurtarma kazı ekibi oluşturur. Ekip, nitelikli arkeologlar ve işçilerden oluşacaktır.

➤ Başka bir eylem gerekmemektedir. ➤ Bu adım, rastlantısal buluntu prosedürünü kapatır. ➤ İnşaat faaliyetlerine devam edilebilir.	- uzmanlar ve işçilerden oluşacaktır. ➤ Çalışmalar/kazı tamamlandığında, araştırma ekibi Müze Müdürlüğü'ne bir rapor sunar. ➤ Müze Müdürlüğü, çalışma sonuçlarını Kültürel Mirasın Korunması ile ilgili Bölgesel Kurullara bildirir. ➤ İlgili Kültürel Mirasın Korunması Bölgesel Kurulları, kurtarma işleminin tamamlandığını resmi olarak onaylar ve proje yönetimini bilgilendirir. ➤ Kültürel miras/arkeolojik izleme uzmanı, Rastlantısal Buluntu Formu C kısmındaki kararı kaydeder ve bir kopyasını 24 saat içinde Ç&S yöneticisine gönderir. ➤ Kültürel miras/arkeolojik izleme uzmanı, kendi kaydı için Rastlantısal Buluntu Formunun bir kopyasını saklar. ➤ Başka bir eylem gerekmemektedir. ➤ Bu adım, rastlantısal buluntu prosedürünü kapatır. ➤ İnşaat faaliyetlerine devam edilebilir.	➤ Kazı tamamlandığında, kurtarma kazı ekibi Müze Müdürlüğü'ne bir rapor sunar. ➤ İlgili Kültürel Mirasın Korunması Bölgesel Kurulları, kurtarma işleminin tamamlandığını resmi olarak onaylar ve proje yönetimini bilgilendirir. ➤ Alan, Türk mevzuatına göre resmi olarak kaydedilecek ve korunacaktır. ➤ Kültürel miras/arkeolojik izleme uzmanı/uzmanları yöneticilerini bilgilendirir. ➤ Kültürel miras/arkeolojik izleme uzmanı, Rastlantısal Buluntu Formu C kısmındaki kararı kaydeder ve bir kopyasını 24 saat içinde Ç&S yöneticisine gönderir. ➤ Kültürel miras/arkeolojik izleme uzmanı, kendi kaydı için Rastlantısal Buluntu Formunun bir kopyasını saklar. ➤ Başka bir eylem gerekmemektedir. ➤ Bu adım rastlantısal buluntu prosedürünü kapatır. ➤ İnşaat faaliyetleri yeniden başlayabilir veya önleyici ek önlemler gerekebilir.
--	---	--

7. İzleme ve Raporlama

Kültürel miras / arkeolojik izleme uzmanları, kültürel miras kaynaklarının varlığını izlemek için tüm inşaat ve zemin bozulması faaliyetleri sırasında yerinde olacaktır. Bu nedenle, proje inşaat süresi boyunca inşaat alanında yeterli sayıda izleme uzmanı görevlendirilmeli ve bulundurulmalıdır.

Rastlantısal Buluntular, Rastlantısal Buluntu Raporu formuna kaydedilecektir. Tüm Rastlantısal Buluntu Raporu formları inşaat alanında basılı olarak saklanacak ve formun her bir bölümünün tamamlanmasının ardından taranarak elektronik ortamda da kaydedilecektir.

Rastlantısal Buluntuları, İzleme Uzmanı/uzmanları tarafından güncel tutulacak olan Rastlantı Buluntu Kaydı'na kaydedilecektir. Düzenli Ç&S toplantılarında gözden geçirilecektir (haftalık ya da aylık).

8. Raslantısal Buluntu Raporu Formu

RASLANTISAL BULUNTU RAPOR FORMU

PART A			
BÖLÜM A			
Project Location:	District (İlçe):	Date:	Form No:
<i>Proje Sahası</i>	<i>Village (Köy):</i>	<i>Tarih</i>	
Name of person reporting chance find:			
<i>Rastlantısal buluntuyu rapor eden kişinin ismi</i>			
Was work stopped in the immediate vicinity of the chance find?		☐ Yes	☐ No
<i>Rastlantısal buluntunun tam çevresinde iş durduruldu mu?</i>		<i>Evet</i>	<i>Hayır</i>
Was a buffer zone created to protect the chance find?		☐ Yes	☐ No
<i>Rastlantısal buluntuyu korumak için tampon bölge oluşturuldu mu?</i>		<i>Evet</i>	<i>Hayır</i>
NOTIFICATION			
BİLDİRİM			
Site manager and E&S manager contacted		☐ Yes	☐ No
<i>Saha Müdürü ve Çevre müdürü ile irtibata geçildi</i>		<i>Evet</i>	<i>Hayır</i>
CHANCE FIND DETAILS			
RASLANTISAL BULUNTU AYRINTILARI			
GPS coordinates	Photo record	☐ Yes	☐ No
<i>GPS koordinatları</i>	(minimum HD quality)		
	<i>Fotoğraf kaydı</i>	<i>Evet</i>	<i>Hayır</i>
	(en az HD kalitesinde)		
	If not, explain why:		
	<i>Yok ise nedenini açıklayınız</i>		
	Other records	☐ Yes	☐ No

	Specify (drawings, HD quality videos, etc.): <i>Diğer kayıtlar</i> <i>Evet</i> <i>Hayır</i> <i>Belirtin (çizimler, HD kalite videolar, vb.)</i>
Description of chance find: <i>Rastlantısal buluntunun tanımı</i>	
Description of site and vegetation: (e.g. surface sediment type, ground surface visibility, distance to closest watercourse, etc.) <i>Sahanın ve bitki örtüsünün tanımı: (örn. Yüzey sediman türü, yüzey zemin görünürlüğü, en yakın su yoluna olan mesafe, vb.)</i>	
PART B BÖLÜM B	
NOTIFICATION OF MUSEUM DIRECTORATE ARCHAEOLOGIST MÜZE MÜDÜRLÜĞÜ ARKEOLOĞUNA BİLDİRİ	
Monitoring archaeologist contacted museum directorate archaeologist	☐ Yes ☐ No
<i>Arkeolog müze müdürlüğü arkeoloğu ile irtibata geçti.</i>	<i>Evet</i> <i>Hayır</i>
Date of notification: <i>Bildirim tarihi</i>	
Name of museum directorate and Name of museum archaeologist: <i>Müze müdürlüğü ve Müze müdürlüğü arkeoloğunun ismi</i>	
Contact number of museum directorate archaeologist: <i>Müze müdürlüğü arkeoloğunun iletişim numarası</i>	
DECISION OF MUSEUM DIRECTORATE ARCHAEOLOGIST	

MÜZE MÜDÜRLÜĞÜ KARARI		
Date of site visit: <i>İlk saha ziyaret tarihi:</i>		
☐ Site of no significance - Construction to proceed with no further action – End of chance find procedure <i>Önemsiz saha – İnşaat daha fazla araştırma yapılmadan devam edilebilir – rastlantısal buluntu prosedürün sonu.</i> Date of notice to resume work: <i>İşe başlama tarihi bildirisi</i>	☐ Site of significance - Further actions required <i>Önemli saha – Ek araştırma gerekmektedir</i> Please Fill out Part C <i>Lütfen Bölüm C'yi doldurun.</i>	
Name of museum directorate archaeologist: <i>Müze müdürlüğü arkeoloğunun ismi</i> Contact information: <i>İletişim numarası</i>		
Site manager and E&S manager contacted	☐ Yes	☐ No
Saha Müdürü ve Çevre müdürü ile irtibata geçildi	Evet	Hayır
PART C BÖLÜM C		
FURTHER FIELD INVESTIGATION EK SAHA ARAŞTIRMASI		
☐ Site of minor significance <i>Önemsiz saha</i>	☐ Site of moderate significance <i>Az önemli saha</i>	☐ Site of major significance <i>Çok önemli saha</i>
Describe additional work to be conducted: <i>Yapılması gereken ek işlerin tanımları</i>		
Date started: <i>Başlangıç tarihi</i>	Date completed: <i>Bitiriş tarihi</i>	

Date of notice to resume work: <i>İşe başlama tarihi bildirisi</i>	
Name of museum directorate archaeologist: <i>Müze müdürlüğü arkeoloğunun ismi:</i> Contact information: <i>İletişim numarası</i>	
Construction manager contacted <i>İnşaat müdürü ile irtibata geçildi</i>	☐ Yes ☐ No <i>Evet Hayır</i>

9. Rastlantısal Buluntu Kaydı

Bulunma Tarihi	Rastlantısal Buluntunun Özeti	Bildirim Yapılan Yetkili Kurumun Adı	Alınan Önlem	Rastlantısal Buluntu Formu Tamamlanmış	Durum Açık ya da Kapalı	Açıklamalar

10. İletişim Bilgileri

Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu	İletişim Bilgileri		
	Adres	Telefon	E-Mail
Ankara Kültürel Mirası Koruma Bölge Kurulu	Konya Sokak No:46 Ulus / ANKARA	(0312) 310 42 96	ankarakurul@ktb.gov.tr
Müze Müdürlüğü	İletişim Bilgileri		
	Adres	Telefon	E-Mail
Anadolu Medeniyetleri Müzesi	Gözcü Sok. No: 2 Hisar Altındağ /ANKARA	(0312) 324 31 60 (0312) 324 31 61	anadolumedmuzesi@ktb.gov.tr anmedmuz@gmail.com
İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	İletişim Bilgileri		
	Adres	Telefon	E-Mail
Ankara İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Anafartalar Caddesi No:65/67 06250 Ulus/ANKARA	(0312) 415 48 00	iktm06@ktb.gov.tr